

علی باقریان

✱ خورش های^{۱۱} کبک و تَنّز و^{۱۲} اسپید
بسازید^{۱۳} و آمد دلی بُرامید
✱ شِه تازیان^{۱۴} اچون به خوان^{۱۵} دست برد
سِر کم خرد مِهَر^{۱۶} او را سپرد^{۱۷}

۱- خورش: غذا. ۲- تَنّز و: قرقاول. ۳- بسازید: ساخت، فراهم آورد، پخت. ۴- تازیان: عرب ها. ۵- خوان: سفره، طبق، خوردنی. ۶- سری را که در آن خرّ اندک بود بندۀ لطف او کرد (به واسطه مهری که از الیس دید، سر سپردۀ او شد و عقل کمش را داد دست او). ۷- سدیگر: سوم. ۸- پشت: کمرگاه، راسته. ۹- در قدیم، گاه، دوبار حرف اضافه می آورده اند، یک بار پیش از کلمه یا عبارت و یک بار پس از آن. «بذوی اندرون»، مجموعاً، یعنی «در آن». ۱۰- همان: دیگر، همچنین. ۱۱- سالخورده می. می سالخورده، شراب کهنه و جاقفاده (که گمان می کرده اند گیرا تر است). ۱۲- ظاهرأ، به شراب مشک می افزوده اند تا کیفیتی ویژه ییابد و احتمالاً تأثیرگذار تر شود.

گفت وگو با محمدکاظم کاظمی درباره پادکست «شعر پارسی» و آنچه روایت می کند

به شنیدن پادکست عادت نداریم

عظیم زاده پادکست «شعر پارسی» حدود دو سال است که راه افتاده و، تاکنون، ۳۵ قسمت آن، در دو فصل، با روایتگری محمدکاظم کاظمی، شاعر و منتقد ادبی، منتشر شده است. آغاز این سروسایح در دنیای شعر و ادبیات از زادگاه پدر شعر فارسی، یعنی رودک، است. در ادامه این مسیر، می توانید به شهر و دیارهای دیگری چون بلخ، غزنی، دهلی، شیراز، توس، نیشابور، شوش، گتوند، کدکن، مشهد و تهران نیز سرک بکشید و با شاعران و اشعارشان مجالست و مصاحبت داشته باشید. می توانید به هر جایی که قلمرو زبان فارسی به شمار می آید و زبان فارسی در آن مطرح است پا بگذارید و از هرجگای که خواستید ره توشه ای بردارید. می توانید حالات و مقامات م. سرشک را بشنوید. می توانید با شهریار شعر و عاشقانه های روانش زمان بگذرانید. می توانید در قلمرو قیصر کام بردارید. یا در آیینۀ خانه پیدل خود را تماشا کنید. می توانید تصمیم بگیرید از طبیعت و تنهایی سهراب بشنوید و لذت ببرید یا با خداوند اسرار، مولانا، تنها باشید. می توانید با عطار هم نشین سیمرغ ها شوید. و با صائب، تصویرگر حکمت ها، به این اسامی و عناوین همچنان می توان از شاعران کهن و معاصر اضافه کرد. و پیش رفت. ما تصمیم گرفتیم در این شماره کمی درباره همین پادکست «شعر پارسی» بگوییم و آنچه مدنظر دارد. مطلب زیر- صحبت های محمدکاظم کاظمی، شاعر فارسی زبان اهل افغانستان و راوی اپیزودهای این پادکست، است.

سفر، پیاده روی، دوچرخه سواری، قدم زدن و حتی استراحت و، در بسیاری از اوقات که شرایط تمرکز بر کار خاصی وجود ندارد، به آن گوش بدهید. در روزگار آلان و در وضعیتی که در زندگی کنونی درگیرش هستیم و مشغله هایمان زیاد است، کمی سخت شده است تا به صورت تمام وکمال برای کارهایی مثل کتاب خواندن وقت بگذاریم. حتی تماشای یک برنامه تصویری هم نیازمند اختصاص دادن یک زمان مشخص و توجه به آن است. چنین کارهایی، طبیعتاً، در موقعیت های محدودتری انجام می شود. اینکه شعر را در بستر پادکست نشان داده ایم یک دلیلش این است که شعر مینایش کلمه است و ما، به طور طبیعی، می شنویمش و پادکست پلتفرم بهتری برای آن است. دلیل دیگری هم این است که در تولید چنین محتوایی ما اصلاً جلوه های تصویری زیادی نداریم؛ مثلاً، اگر بخواهیم از حافظ بگوییم، باید همان شخصی که صحبت می کند را نشان بدهیم. و خب جذابیتی ندارد. چرا، مثلاً، اگر درباره هنری متلاسم یا نقاشی صحبت می کردیم، طبیعتاً، وضعیت فرق می کرد و می شد جلوه های بصری جذابی خلق کرد. البته، این میان باید با یک واقعیتی هم روبه رو شویم، اینکه حتی خیلی از دوستان شاعر از وجود خود پادکست ها و پلتفرم های نشر آن اطلاعی ندارند؛ یعنی یک مقداری هم دچار بی اطلاعی هستیم در این زمینه. به نظر شنیدگان پادکست هنوز جا نیفتاده است.

● آینده، با شاعران بیشتر و موضوع های

بیشتر

پادکست «شعر پارسی» به پیشنهاد رسانه «چی کتاب» ایجاد شد و مدیریت و کارهای اجرایی و هماهنگی ها نیز به آقای محمدرضا معلمی واگذار شد. در فصل اول، تمرکز بیشتر روی یک شعر از یک شاعر بود، اینکه درباره آن شعر و شاعر کمی صحبت شود تا در حاشیه شعر به خود سرانیده نیز پرداخته شود. در فصل دوم اما کمی مفصل تر کار کردیم و قرار شد به کل کارنامه شعری شاعر بپردازیم. شعر کهن، شعر معاصر و جریان های مختلف شعر نو، کلاسیک و همه، از مباحثی بود که مدنظر داشتیم تا به آن بپردازیم. نکته دیگر، در نظر گرفتن تمام قلمرو شعر فارسی بوده است. در آینده، قرار است تغییر و تحول های زیادی اتفاق بیفتد. بخشی به این معنا که در فصل جدید به سراغ شاعران جدید می رویم و درباره آن ها کار می کنیم. بخشی از تحولات هم به صورت موضوعی است؛ مثلاً، به برخی از شاعران که حرف های زیادی برای گفتن درباره آن ها وجود دارد چند قسمت را اختصاص می دهیم. در مورد پیدل -مثلاً- چنین کاری کردیم، یا مهدی اخوان ثالث. درباره فردوسی هم قرار است چنین چیزی داشته باشیم. برخی قسمت ها هم قرار است موضوعی باشد. مثلاً، صرفاً به شعر مذهبی اختصاص پیدا بکند. این ها حرف هایی است که بیان شده و امیدواریم در آینده محقق شود.

پیشنهاد می کنیم که را اسکن کنید و اپیزود پیشنهادی ما را، با عنوان «همنشین سیمرغ»، که به شعر و شاعر شهره خراسان، عطار نیشابور اختصاص دارد گوش کنید:

● مسئله توجه به زیبایی شناسی در شعر فارسی

ما قرار است در این پادکست و اپیزودهای آن به شعر فارسی بپردازیم، شعرهای برتر را معرفی کنیم و با شاعران شاخص زبان فارسی آشنا شویم. در کنار این، می خواهیم از خود زندگی شاعران هم بگوییم و از سبک شعری آن ها، و اینکه چه عامل یا عواملی شعرشان را موفق و کارآمد و تأثیرگذار کرده است. اما عوامل زیادی باعث شده است تا بخواهیم در پادکستی به شعر فارسی بپردازیم. ما، خیلی از وقت ها، می بینیم مطالبی که درباره شعر منتشر می شود -چه در منابع درسی و چه در منابع غیردرسی- و اطلاعاتی که درباره شعر و شاعران به مخاطب داده می شود خیلی کارآمد نیست؛ مثلاً، جزئیات تاریخ ادبیات یا آرایه های ادبی را به صورت فنی و خشک توضیح می دهند، مسائلی مثل علم عروض و قافیه و امثالهم را نیز همین طور، فکر می کنم، جدای از این مقولات، ضروری است که روی زیبایی شناسی شعر تمرکز کنیم و از آن لذت ببریم، یا روی مباحثی مثل اینکه شاعران خوب چه کرده اند که موفق شده اند، و آثار ارزشمند و ماندگار آن ها چیست، و -به بیان کلی تر- اینکه میراث کهن شعر فارسی ما در هزارورخده ای سال چیست. درواقع، هدف ما این بوده است که شاعران را با زبان و بیانی که برای عموم مخاطبان جذاب است معرفی بکنیم. یعنی مخاطبان ما قرار نیست فقط شاعران باشند؛ همه علاقه مندان به شعر مخاطب پادکست «شعر پارسی» هستند و مباحث برای عموم در نظر گرفته شده است.

● پادکست، بستر مناسب آگاه سازی این روزها

خوبی پادکست این است که شما می توانید در حال رانندگی،

فهرست نهایی جایزه بین المللی بوکر ۲۰۲۵، مهم ترین جایزه جهان برای داستان های ترجمه شده به انگلیسی، اعلام شد. در اینجا، نگاهی دقیق تر به این شش کتاب برجسته داستان های پشت آن ها- مضامین مشترک و تفاوت های بسیارشان می اندازیم. کتاب های راه یافته به فهرست کوتاه (نهایی) جایزه بین المللی بوکر ۲۰۲۵ عبارت اند از: «درباره محاسبه حجم» (جلد اول)، اثر سولواوی بل، ترجمه از دانمارکی/ «قایق کوچک»، وینسنت دلوکو، ترجمه از فرانسوی/ «زیر چشم پرزده بزرگ»، هیرومی کاواکامی، ترجمه از ژاپنی/ «کمال»، وینچنسو لاترونیکو، ترجمه از ایتالیایی/ «چراغ دل»، بانو مشتاق، ترجمه از کنادایی/ «کلاه پلنگی»، آن سِر، ترجمه از فرانسوی از فضاهای داخلی بی نقص یک آبارتمان در برلین گرفته تا سفری وحشتناک در کانال مانش، از جوامع مردسالار در جنوب هند تا دنیایی خیالی ورای مرزهای تصورات ما؛ این شش کتاب راه یافته به فهرست نهایی، طیف گسترده ای از تجربیات انسانی را زیر ذره بین می برند. اگرچه این کتاب ها اخیراً به زبان انگلیسی منتشر شده اند، برخی از آن ها دهه ها در حال خلق بوده اند. برخی از داستان های جمع آوری شده در «چراغ دل» اولین بار در دهه ۱۹۹۰ منتشر شدند؛ سولواوی بل، ایدۀ «درباره محاسبه حجم» را در دهه ۱۹۸۰ مطرح کرد؛ «کلاه پلنگی» از رابطه مادام العمر بین نویسنده

گوهر شاهوار ۹۹

✱ بذوی اندرون^{۱۱} از عفران و گلاب
همان^{۱۲} سالخورده می^{۱۳} اومشک ناب^{۱۴}

۱- خورش: غذا. ۲- تَنّز و: قرقاول. ۳- بسازید: ساخت، فراهم آورد، پخت. ۴- تازیان: عرب ها. ۵- خوان: سفره، طبق، خوردنی. ۶- سری را که در آن خرّ اندک بود بندۀ لطف او کرد (به واسطه مهری که از الیس دید، سر سپردۀ او شد و عقل کمش را داد دست او). ۷- سدیگر: سوم. ۸- پشت: کمرگاه، راسته. ۹- در قدیم، گاه، دوبار حرف اضافه می آورده اند، یک بار پیش از کلمه یا عبارت و یک بار پس از آن. «بذوی اندرون»، مجموعاً، یعنی «در آن». ۱۰- همان: دیگر، همچنین. ۱۱- سالخورده می. می سالخورده، شراب کهنه و جاقفاده (که گمان می کرده اند گیرا تر است). ۱۲- ظاهرأ، به شراب مشک می افزوده اند تا کیفیتی ویژه ییابد و احتمالاً تأثیرگذار تر شود.

درباره پادکست ادبی و کارکردهای آن

ادبیات شنیدنی است

علی باقریان

پادکست ادبی با پادکست -مثلاً- علمی تفاوت های اساسی دارد؛ پادکست ادبی بر ادبیات و هنر تمرکز دارد، درحالی که پادکست علمی به بررسی علوم مختلف می پردازد؛ هدف پادکست ادبی معمولاً لذت بردن، تحلیل و تفسیر آثار ادبی، و آشنایی با نویسندگان و جریان های ادبی است. درمقابل، هدف پادکست علمی آموزش، ارائه یافته های جدید، و ترویج تفکر علمی است؛ پادکست ادبی، اغلب، روایتی، تحلیلی و هنری است، درحالی که پادکست علمی معمولاً مستند، آموزشی و مبتنی بر شواهد است. بیان تاریخ شعر و ادب در

قالب پادکست مزایایی دارد که در سایر قالب ها ممکن است به این خوبی وجود نداشته باشد؛ پادکست ها را می توان در هر زمان و مکانی گوش داد، در حین رانندگی، ورزش، یا انجام کارهای روزمره؛ با استفاده از صدا، موسیقی و جلوه های صوتی، پادکست ها می توانند تاریخ شعر و ادب را به شکلی جذاب تر و دلنشین تر ارائه کنند؛ برخی از پادکست ها امکان تعامل با مخاطبان را از طریق شبکه های اجتماعی یا نظرات فراهم می کنند. پادکست می تواند در انتقال جنبه های شنیداری شعر بسیار موفق باشد؛ لحن و صدای گوینده، نحوه خوانش شعر، و موسیقی پس زمینه می توانند به درک بهتر احساسات و مفاهیم شعر کمک کنند؛ پادکست می تواند به آموزش تلفظ صحیح کلمات و اصطلاحات قدیمی کمک کند؛ پادکست می تواند به خوبی ریتم و وزن شعر را منتقل کند و به مخاطب کمک کند تا لذت بیشتری از شنیدن شعر ببرد. اما، درمورد جنبه های تصویری شعر، پادکست محدودیت هایی دارد. کیفیت پادکست های ادبی موجود بسیار متفاوت

است؛ برخی از پادکست ها از کیفیت بالایی برخوردارند و برخی دیگر ضعیف هستند. برای یافتن نمونه های خوب، پیشنهاد می کنم در پلتفرم های پادکست مانند «کست باکس»، «اسپاتیفای»، و «اپل پادکستس» جست و جو کنید. همچنین، می توانید از دوستان و آشنایان خود که به ادبیات علاقه دارند مشورت بگیرید. هنگام انتخاب پادکست، به نظرات کاربران، تعداد دانلودها، و موضوعات موردعلاقه خود توجه کنید. پادکست های ادبی به زبان فارسی فراوان اند و به مسائل و موضوعات مختلفی می پردازند؛ تاریخ ادبیات، ادبیات شفاهی، شعر و داستان، نقد ادبی، ازاین جمله، می شود به این پادکست ها اشاره کرد؛ «چبروک» که نقل داستان های عامیانه و شفاهی ایرانی است، «فردوسی خوانی» که قرانت و شرح «شاهنامه» است، «بو طبقا» (شعر و هنر و ادب فارسی)، «که به مسائل کلی هنر و ادبیات می پردازد»، «داستان شب» که هر قسمت آن به یک داستان کوتاه اختصاص دارد.ا]

کوتاه درباره ۶ نامزد نهایی جایزه بین المللی بوکر ۲۰۲۵

داستان هایی در تجلیل از روح انسان

رد کرد، و اکنون باید اقدامات خود را برای مقامات توضیح دهد. در کتاب «زیر چشم پرزده بزرگ»، اثر هیرومی کاواکامی، انسان ها در آینده ای بسیار دور خود را در آستانه محاسبه حجم 'از آب درپایید.' «خوما' را نوشته بود، ممکن بود چیزی شبیه 'درباره کتاب «قایق کوچک»، اثر وینسنت دلوکو، داستان واقعی تلاش غم انگیز گروهی از مهاجران برای عبور از کانال مانش در یک قایق بادی در سال ۲۰۲۱ را به تصویر می کشد که متجربه مرگ ۲۷ نفر از سرنشینان شد، و آن را به یک داستان اخلاقی تکان دهنده مدرن تبدیل کرد. این داستان بیشتر از دیدگاه زنی روایت می شود که برای گارد ساحلی فرانسه کار می کند. کسی که تماس های ناامیدانه مهاجران برای کمک را دریافت، اما آن ها را

به دلیل ناامیدی اجتناب ناپذیر دنیای مدرن و واقعیت مخدوش رسانه های اجتماعی، فرسوده می شوند. انا و تام به زندگی دیجیتال خود

پایند هستند و در میان عکس های غذا و مبلمان، که به دقت چیده شده اند و روزانه میان آن ها و رفقایاشان به اشتراک گذاشته می شود، احساس راحتی می کنند، اما، به تدریج، برای یافتن معنا در زندگی سطحی خود دچار مشکل می شوند.

«چراغ دل»، اثر بانو مشتاق، فعال حقوق بشر و وکیل، به وضوح زندگی روزمره فوق العاده زنان و دختران مسلمان به حاشیه رانده شده در جنوب هند را در دوازده داستان، هوشمندانه، زنده و دلخراش، به تصویر می کشد. این داستان ها، دراصل، بین سال های ۱۹۹۰ و ۲۰۲۳ منتشر شده اند. هریک از شخصیت های به یادماندنی مشتاق -دختران سرسخت، مادر بزرگ های جسور، مادران از خودگذشته در حال مبارزه برای بقا و شوفاایی در جامعه ای هستند که اوضاع در آن به شدت علیه آن هاست. کتاب «کلاه پلنگی»، اثر آن سِر، عشق و ناامیدی یک دوستی افلاطونی عمیق بین راوی و بهترین دوست دوران کودکی اش، فانی، را به تصویر می کشد که از مشکلات شدید روانی رنج می برد. راوی در تلاش است تا، از طریق مجموعه ای پاره خاطرات که در زمان به عقب و جلو می پرند، ماهیت فانی مرموز و متناقض را به تصویر بکشد، کسی که همیشه به نظر می رسد دور از دسترس باقی می ماند. این کتاب بسیار تکان دهنده پس از مرگ خواهر کوچک تر آن سر نوشته شده است. منبع، The Booker Prizes

ترجمه، گروه فرهنگ و ادبیات شهرآرا

